

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 61 0 Ps 012705 20 Rev
Banjaluka, 17.8.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci u vijeću sastavljenom od sudija: Violande Šubarić, kao predsjednik vijeća, Biljane Tomić i Gorjane Popadić, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja U. a.d. I.S., u stečaju, koga zastupa stečajni upravnik M.K. i punomoćnici: Z.J., V.S. i A.M., advokati iz P., protiv tužene Republike Srpske, Ministarstvo, Uprava, Područni centar I.S., koju zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, radi utvrđenja, vrijednost predmeta spora: 169.236,09 KM, odlučujući o reviziji tužene, izjavljenoj protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 61 0 Ps 012705 20 Pž od 15.9.2020. godine, na sjednici održanoj dana 17.8.2021. godine donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Presudom Okružnog privrednog suda u Istočnom Sarajevu broj: 61 0 Ps 012705 19 Ps od 28.11.2019. godine, utvrđeno je da tužena nije zasnovala založno pravo na nekretninama označenim kao k.č. broj 612/28 k.č. broj 612/29 i k.č. broj 1468, sve upisano u k.o. K., po rješenju o provedenoj promjeni Uprave B. PJ I.I. broj: ... od 19.9.2013. godine i rješenju Uprave B. PJ I.I. broj: ... od 25.5.2015. godine.

Utvrđeno je da je stečajni upravnik stečajnog dužnika (tužitelja), M.K., osnovano osporio različno pravo tuženoj koje je prijavila po osnovu rješenja o provedenoj promjeni Uprave PJ I.I. broj: ... od 19.9.2013. godine i rješenja Uprave PJ I.I. broj: ... od 25.5.2015. godine u stečajnom postupku koji se protiv tužitelja vodi u predmetu Okružnog privrednog suda u Istočnom Sarajevu broj: 61 0 St 011781 18 St.

Obavezana je tužena da tužitelju naknadi troškove spora u iznosu od 3.891,42 KM.

Odbijen je tužitelj sa zahtjevom za naknadu troškova postupka u iznosu od 952,18 KM.

Presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 61 0 Ps 012705 20 Pž od 15.9.2020. godine, žalba tužene je odbijena i prvostepena presuda potvrđena, te je odbijen zahtjev tužene za naknadu troškova sastava žalbe, kao i zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu.

Blagovremenom revizijom tužena pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji i osporena presuda preinači tako da se odbije tužbeni zahtjev, ili da se ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Tužitelj nije odgovorio na reviziju.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da se utvrdi da tužena nije zasnovala založno pravo na nekretninama bliže opisanim u izreci prvostepene presude, slijedom čega da je stečajni upravnik osnovano osporio tuženoj razlučno pravo, koje je prijavila u stečajnom postupku koji se vodi nad tužiteljem, u predmetu Okružnog privrednog suda u Istočnom Sarajevu broj: 61 0 St 011781 18 St.

Raspravljajući o tužbenom zahtjevu, nižestepeni sudovi su utvrdili: da je tužena, kao razlučni povjerilac, prijavila potraživanje u stečajnom postupku koji se vodi nad tužiteljem, u iznosu od 169.236,09 KM i da joj je stečajni upravnik na ispitnom ročištu osporio to razlučno pravo, a priznao joj prijavljeno potraživanje u ukupnom iznosu od 209.856,50 KM, koje je u tabeli priznatih i osporenih potraživanja razvrstano u opšti ispladni red, nakon čega je stečajni sudija uputio stečajnog upravnika da u roku od 30 dana od dana održavanja tog ispitnog ročišta, pokrene parnicu radi dokazivanja osnovanosti osporavanja; da je po zahtjevu tuženog na nekretninama označenim kao k.č. broj 612/28 M.p., njiva druge klase u površini od 961 m², k.č. 612/29 M.p., njiva druge klase, u površini od 1003 m² i k.č 1468 oranica-gradilište u površini od 7069 m², koje su upisane u posjedovni list broj: 1572 k.o. K., kao posjed tužitelja, upisana hipoteka na osnovu dva rješenja Uprave PJ I.S. (rješenje broj: ... od 19.9.2013. godine i rješenje broj: ... od 25.5.2015. godine); ta hipoteka je upisana u katastarskom operatu u navedenom posjedovnom listu u rubrici „primjedbe“; da je posjedovna evidencija jedina evidencija koja se vodi kod nadležne Uprave za predmetne nekretnine; da za te nekretnine nije stupio na snagu katastar nepokretnosti koji predstavlja jedinstvenu evidenciju na svim pravima na nekretninama koja bi omogućila i upis tereta kod nadležnog organa; da su navedene nekretnine upisane u zemljišne knjige koje se vode kod Općinskog suda u Sarajevu (koje nisu stavljene van snage) i to ne na ime tužitelja, nego se vode na SSNU (Ministarstvo); da Osnovni sud u Sokocu i ZK ured P., koji su bili nadležni za cijelo M. (pa i sporne nekretnine) nisu nikada uspostavili zemljišnoknjižne evidencije i jedine takve evidencije, za sporne nekretnine, su bile i ostale pri Općinskom sudu u Sarajevu, a na njima u tim evidencijama, nije upisana hipoteka u korist tužene.

Na temelju navedenih činjenica nižestepeni sudovi su udovoljili tužbenom zahtjevu, a navodi revizije, ničim relevantnim, takve odluke nisu doveli u sumnju.

Ne stoji uopštena, ničim obrazložena, tvrdnja revidenta da je pobijana presuda zasnovana na povredi odredaba parničnog postupka. Naime, nižestepeni sudovi su svestrano razmotrili izvedene materijalne i druge dokaze, koji su relevantni za donošenje odluke u ovom sporu, kako propisuje odredba člana 8. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, dalje: ZPP), a za svoje odluke su dali jasna i argumentovana obrazloženja. Takođe je drugostepeni sud, odlučujući o žalbi tužene, odgovorio na sve relevantne žalbene navode, kako nalaže odredba člana 231. ZPP.

Takođe se neosnovano tvrdi da je pobijana presuda zasnovana na pogrešnoj primjeni materijalnog prava.

Odredbom člana 92. Zakona o stečaju („Službeni glasnik RS“, broj 16/16 – u daljem tekstu ZS, a i raniji zakon je tako regulisao) je propisano da su povjerioci, koji imaju razlučno pravo na

nekom predmetu stečajne mase, ovlašćeni na odvojeno namirenje iz predmeta razlučnog prava za glavno potraživanje kamate i troškova (stav 1.), a razlučni povjerioci su, između ostalih, i hipotekarni povjerioci (stav 2.).

Plaćanje poreskih obaveza vrši i kontroliše Uprava Republike Srpske. U slučaju da poreski obveznik ne plati poresku obavezu istekom zakonskog roka za plaćanje prijavljenih obaveza ili u roku određenom u izvršnom rješenju o utvrđivanju obveze, Uprava pokreće postupak uspostavljanja zakonske hipoteke na nekretninama obveznika u korist Uprave radi obezbjeđenja naplate obaveza istekom roka za plaćanje poreskih obaveza, član 53. stav 1. Zakona o poreskom postupku Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj 102/11, 108/11, 67/13, 31/14, 44/16, 11/19 i 38/19 – u daljem tekstu: ZPP RS).

Međutim, stavom drugim iste zakonske odredbe je propisano da se zakonska hipoteka zasniva danom uknjižbe u registru nepokretnosti i briše se nakon izmirenja isplaćenih poreskih obaveza, a stavom 4. je rečeno da Uprava po službenoj dužnosti prikuplja sve relevantne informacije o postojanju imovine na kojoj se može uspostaviti založno pravo, odnosno hipoteka, dostavljanjem zahtjeva za dostavljanje podataka nadležnim organima i organizacijama koje vode javne registre o imovini poreskih obveznika, te vršenjem popisa imovine, ako je to neophodno, u skladu sa ovim zakonom.

Da se zakonsko založno pravo na nepokretnosti stiče upisom u javnu evidenciju u kojoj se, evidentira pravo svojine i druga stvarna prava na nekretninama, proizlazi i iz sadržaja odredbe člana 152. stav 2. Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik RS“, broj 124/08, 03/09, 58/09, 95/11, 60/15 i 107/19 – u daljem tekstu: ZSP). Uostalom, generalno je pravilo, sadržano u odredbi člana 149. stav 1. ZSP, da založno pravo na nepokretnosti i na pravu koje je izjednačeno s nepokretnošću povjerilac stiče uknjižbom tog prava u zemljišnu knjigu, odnosno javnu evidenciju, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Proizlazi, da se svojstvo razlučnog povjerioca, temeljem postojanja hipoteke, može steći samo ako je ta hipoteka (založno pravo na nekretnini) upisana u odgovarajuće javne evidencije u kojim se knjiže stvarna prava na nepokretnostima (član 92. ZS, član 53. ZPP RS i član 149. stav 1. i 152. stav 2. ZSP). Drugačije rečeno, to pravo se može steći pod uslovom da povjerilac ima novčano potraživanje prema stečajnom dužniku, da je potraživanje obezbjeđeno založnim pravom koje je stečeno na zakonom propisan način i da je stečeno na stvari koja ulazi u stečajnu masu.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja proizilazi da na nekretninama (upisanim u Pl. broj 1572 k.o. K., samo kao posjed tužitelja), u odnosu na koje su donesena dva rješenja Uprave o uknjižbi založnog prava u korist založnog povjerioca (tužene), nije zasnovano založno pravo u korist tužene na način kako propisuju naprijed citirane zakonske odredbe. Štaviše, nema dokaza da je tužitelj uopšte vlasnik predmetnih nekretnina (a samo na takvim se može zasnovati hipoteka). Evidentiran je samo kao posjednik, pa drugostepeni sud nije pogriješio kada je odbio žalbu tužene i potvrdio prvostepenu presudu (kojom je udovoljeno tužbenom zahtjevu), dajući za svoju odluku jasno (na zakonu i utvrđenim činjenicama utemeljeno) obrazloženje, koje u svemu prihvata i ovaj sud.

Ni navodi revizije kojima se osporava raspravno rješenje kojim je obavezana tužena da svjedoku Ž.T. naknadi troškove dolaska na ročište, u iznosu od 50,00 KM, nisu mogli ishoditi drugačiju odluku, odnosno postali su bespredmetni jer je ovaj svjedok, podneskom od 09.12.2019. godine, obavjestio sud da „odustaje od traženja troškova za svjedoka“.

Iz izloženog slijedi da ni ostali navodi revizije nisu od uticaja na rješenje ovog spora i da je drugostepeni sud na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje pravilno primjenio materijalno pravo, te da pri donošenju pobijane odluke nisu povrijeđene odredbe parničnog postupka, pa je reviziju tužene valjalo odbiti primjenom odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Violanda Šubarić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić